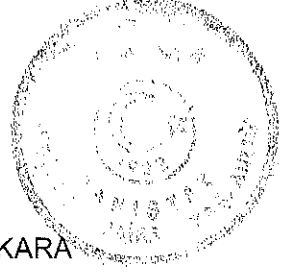

Davacı : Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
Vekili : Av. Öztürk Türkođan
Necatibey Cad. No:82/4 - Kızılay/ANKARA
Davalılar : 1- Sağlık Bakanlığı - ANKARA
Vekili : Hukuk Müşaviri Tülay Yalçın İnci (Aynı Adreste)
2- Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı - ANKARA
Vekili : Av. Fatma Kalın
Atatürk Bulvarı Zafer Meydanı No:6 - Kızılay / ANKARA

Davanın Özeti : Davacı Sendika tarafından, Sağlık Bakanlığına (Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna) bağlı ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinin denetimli alanlarında çalışan ve şua izni kullanan röntgen teknisyenlerinin fiili hizmet süresi zammından yararlanamayacaklarına ilişkin 87 Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine dağıtımı yapılan, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun 28.02.2013 tarihli ve 1532 (622) sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

Sağlık Bakanlığı (Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu) Savunmasının Özeti : Ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde çalışan ve şua izni kullanan röntgen teknisyenlerinin, çekim sırasında hastayı veya filmi tutmadığı, filmi hastanın kendisi veya yakını tarafından tutulduğu, sorumlu kişinin film çekimi sırasında faydalı ışın demetinin aksi yönünde en az 2 metre uzaklıkta veya koruyucu bir engel arkasında bulunduğu, bu personelin 5510 sayılı Yasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının 11. bendinde öngörülen fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına imkan bulunmadığı, ayrıca, şua izni kullanmalarının fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacakları anlamına gelmediği ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Savunmasının Özeti : Dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Yasemin Erdoğan Atmaz

Düşüncesi : Sağlık Bakanlığına (Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna) bağlı ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde röntgen teknisyeni olarak görev yapan personelin Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte tanımlanan denetimli alanlarda çalışan radyasyon görevlileri olduğu ve radyasyona maruz kalmaları nedeniyle İdarelerince şua izni kullandırıldığı görülmekte olup, yaptıkları iş ve işyeri koşulları itibarıyla, ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde röntgen teknisyeni olarak görev yapan personelin 5510 sayılı Kanun'un 40. maddesinin ikinci fıkrasının 11. bendi uyarınca fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmaları gerektiğinden, aksi yönde tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığından iptaline kararı verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Melek Şendil Yan

Düşüncesi : Dava; davacı Sendika tarafından, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinin denetimli alanlarında çalışan ve şua izni kullanan röntgen teknisyenlerinin, fiili hizmet süresi zammından yararlanmayacaklarına ilişkin 87 Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine dağıtımı yapılan, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun 28.2.2013 tarihli ve 1532(622) sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Fiili Hizmet Süresi Zammı" başlığını taşıyan 40. maddesinin 2. fıkrasının 11. bendinde, radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işlerde, doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanosyan kaynakları ile yapılan işlerde çalışanların fiili hizmet süresi zammından yararlanma şekli belirlenmiş, çalışmanın fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için sigortalının kapsamdaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışmasının ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalmasının şart olduğu kurala bağlanmıştır.

Öte yandan, Radyasyon Güvenliği Tüzüğü, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği ve Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte radyasyon görevlisi, radyasyon alanı olarak belirlenen denetimli ve gözetimli alanlara ilişkin tanımlara yer verilmiştir.

Yukarıda söz edilen bu mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden sağlık alanında çalışan personelin fiili hizmet süresi zammından yararlandırılabilmeleri için radyasyon görevlisi sayılmaları gerekmektedir. Yine mevzuatta yer alan tanımlardan hareket edildiğinde, çalışılan ortamda bulunan radyasyon dozu baz alınarak denetimli ya da gözetimli alan olarak belirlenen radyasyon alanlarında fiilen çalışan personel radyasyon görevlisi olarak belirlenmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde röntgen teknisyeni olarak görev yapan personelin, görev yaptıkları yerlerin mevzuat kapsamında "denetimli alan" olarak belirlenmiş olduğu açık olup, bu alanlarda çalışmalarının doğal sonucu olarak radyasyon görevlisi sayılmaları gerektiğide şüphesizdir.

Bu durumda yaptıkları iş ve işyeri koşulları itibarıyla denetimli alanlarda çalışan ve radyasyon görevlisi tanımına giren ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde görevli röntgen teknisyenlerinin, 5510 sayılı Kanunun 40. maddesinin 2. fıkrasının 11. bendi kapsamında değerlendirilerek fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmaları gerekmekte iken aksi yönde tesis edilen işlemde hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince, 694 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 203. maddesi uyarınca, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu tüzel kişiliği sona erdirilerek Bakanlık merkez teşkilatının hizmet birimi haline getirildiğinden, Sağlık Bakanlığı hasım mevkiine alınarak, işin gereği görüşüldü:

Dava, davacı Sendika tarafından, Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinin denetimli alanlarında çalışan ve şua izni kullanan röntgen teknisyenlerinin fiili hizmet süresi zammından yararlanamayacaklarına ilişkin 87 Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine dağıtımı yapılan, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun 28.02.2013 tarihli ve 1532 (622) sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Fiili Hizmet Süresi Zammı" başlığını taşıyan 40. maddesinin ikinci fıkrasının 11. bendinde, radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işlerde, doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde çalışanların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için 90 günün, fiili hizmet süresi zammı olarak ekleneceği kuralına yer verilmiş; anılan maddede, 360 günden eksik sürelerle ait fiili hizmet süresi zammının, 360 gün için eklenen fiili hizmet süresi ile orantılı olarak belirleneceği, çalışmanın fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için sigortalının kapsamdaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışmasının ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalmasının şart olduğu kurala bağlanmıştır.

07.09.1985 tarihli ve 18861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Tüzüğü'nün 2/K maddesinde, "radyasyon görevlisi", sürekli olarak denetimli alanlarda veya radyasyon kaynaklarıyla çalışan kişi olarak tanımlanmış; denetimli alanlarda veya radyasyon kaynaklarıyla geçici olarak veya ara sıra çalışan kişilerin radyasyon görevlisi sayılmayacakları kurala bağlanarak, (D) bendinde de "radyasyon kaynağı", iyonlaştırıcı radyasyon yayınlayan radyoaktif maddelerle radyasyon yayınlayıcı veya üretici aygıtlar olarak tanımlanmıştır.

24.03.2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği'nin 3. maddesinin (h) bendinde; "radyasyon görevlisi"; Yönetmeliğin 10. maddesinde belirtilen yıllık doza maruz kalma olasılığı olan ve bu Yönetmeliğin 15. maddesinde belirtilen denetimli ve gözetimli alanlarda görevi gereği radyasyon kaynağı ile çalışan kişi olarak tanımlanmış; anılan Yönetmeliğin 15. maddesinde, maruz kalınacak yıllık dozun 1mSv değerini geçme olasılığı bulunan alanların "radyasyon alanı" olarak nitelendirileceği belirtilmiş ve radyasyon alanları radyasyon düzeyine göre "denetimli alanlar" ve "gözetimli alanlar" olarak sınıflandırılmıştır.

05.07.2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 2. maddesinde ise, Yönetmeliğin kapsamı radyasyon kaynağı ile teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile radyasyon kaynaklarıyla çalışan personel olarak belirtilmiş; "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde de, "denetimli alanlar", "radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarını 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlar" olarak; "gözetimli alanlar", "radyasyon görevlileri için yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma ihtimali olup, 3/10'unun aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren alanlar" olarak; "radyasyon görevlisi" ise "radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı görevi gereği, 24/03/2000 günlü, 23999 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olan kişi" olarak tanımlanmıştır.

Öte yandan, 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'un 3. maddesi uyarınca çıkarılan Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi Müesseseleri Hakkında Tüzüğü'nün 21. maddesinde, röntgen ve radyum ile daimi olarak günde 5 saatten fazla çalışılmayacağı, 22. maddesinde ise, günde 5 saat çalışan kimselerin hastanenin başka bir yerinde kullanılmayacağı, bunlara gece uykularını ihlal edecek iş verilemeyeceği belirtilmiş; 24. maddesinde de, bu gibi müesseselerde her röntgen mütehasssının veya röntgen ve radyum ile iştilal eden kimsenin yılda 4 hafta tatil yapmasının mecburi olduğu belirtilmiş bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuatın birlikte değerlendirilmesinden; sağlık alanında çalışan personelin şua izninden ve fiili hizmet süresi zammından yararlanabilmesi için öncelikle radyasyon görevlisi sayılıp sayılmayacağı'nın belirlenmesi gerekeceği, bunun ise personelin görev yaptığı birim ve maruz kaldığı radyasyonun dozuna göre değerlendirme yapılarak saptanacağı açıktır. Radyasyon Güvenliği Tüzüğü'nde ve Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte "radyasyon görevlisi"nin tanımı yapılmak suretiyle hangi koşulları taşıyan personelin radyasyon görevlisi sayılacağı açıkça ortaya koyulmuştur. Dolayısıyla Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinin hangilerinin denetimli alan olduğunun ayrı ayrı ve denetimli alan olarak belirlenen yerde çalışan hangi personelin radyasyon görevlisi sayılacağı'nın her personel bakımından ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. İlgililerin fiili hizmet süresi zammından yararlanabilmesi için ise; denetimli alanlarda radyum ve iyonizan radyasyonla fiilen çalışması ve radyasyon görevlisi sayılması zorunlu bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunca, ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde denetimli alanda çalışan ve şua izni kullanan röntgen teknisyenlerinin fiili hizmet süresi zammından yararlanıp yararlanamayacakları konusundaki tereddütü giderme amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından görüş sorulduğu; anılan Kurum tarafından denetimli alanlarda çalışan ve şua izni kullanan röntgen teknisyenlerinin, çekim sırasında hastayı veya filmi tutmadığı gibi, film hastanın kendisi veya yakını tarafından tutulduğundan ve sorumlu kişinin film çekimi sırasında faydalı ışın demetinin aksi yönünde en az 2 metre uzaklıkta veya koruyucu bir engel arkasında bulunduğundan, bu personelin 5510 sayılı Yasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının 11. bendinde öngörülen fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına imkan bulunmadığı, ayrıca, şua izni kullanmalarının fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacakları anlamına gelmediği yolunda görüş bildirilmesi üzerine, bu görüş doğrultusunda işlem tesis edilmesi amacıyla 87 Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine dağıtım yapılmak üzere dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davalı idarece Sağlık Bakanlığı'na bağlı ağız ve diş sağlığı merkezi ve hastanelerinin hangilerinin denetimli alan olduğunun ayrı ayrı değerlendirilmek suretiyle, denetimli alan olarak belirlenen Sağlık Bakanlığı'na bağlı ağız ve diş sağlığı merkez ve hastanelerinde çalışan röntgen teknisyenlerinin fiili hizmet süresi zammından yararlanabilmesi için ise; radyum ve iyonizan radyasyonla fiilen çalışma ve radyasyon görevlisi sayılma şartlarını taşıyıp taşımadıkları her bir personel için ayrı ayrı tespit edilmek suretiyle elde edilen bilimsel veriler dikkate alınarak işlem tesis edilmesi gerekirken, dava konusu düzenlemenin belirtilen hususlarda bilimsel bir inceleme yapıp, yeterli verilerden yararlanılarak tesis edilmediği anlaşıldığından, söz konusu düzenlemede hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun 28.02.2013 tarihli ve 1532 (622) sayılı işleminin **İPTALİNE**; aşağıda dökümü yapılan 187,45 TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.980,00 TL vekâlet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacı Sendikaya verilmesine, artan posta giderinin davacıya iadesine, bu kararın tebliğinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunda temyiz yolu açık olmak üzere, 14.02.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Orhan Cem	Emel	Mahmut	Birgül	Erhan
ERBÜK	CENGİZ	DOĞAN	KURT	ÇAKAN

T.C.
DANIŞTAY
ONBİRİNCİ DAİRE
Esas No : 2013/2118
Karar No: 2018/802

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 37,25 TL

Karar Harcı : 50,45 TL

Vekalet Harcı : 3,75 TL

Posta Gideri + : 96,00 TL

TOPLAM 187,45 TL

